

Nganpayi Jesus

Yinjillu parla Jakarayiwu marni yapa martar-nupurru

⁵ Jarlu pa ngunangani nganpayi Yarrit. Nyantu manyanangu purlka ngunangani king Jutiya-jangkawarntiwu. Nyanartikarrarnila ngunangani nganpayi Jakarayi. Nyantu pa puris Ngarpukura. Kanarlanywarnti palu ngunangani puriswarntiwarlany. Nyantuwarntikura warrkam pa ngunangani Ngarpukura ngir-ripi. Warrkammarnani palu mayarurla Timpulla. Minyarti Jakarayi pa ngunangani Pay-ijajarti wangarr. Kujarti palunyanu jularnani kilakiwarntikurajaa jamirtiwartikura jar-lujangka wangarr.

Wali Jakarayirru parlanyanu martarnani kartu yini parla Lijipit. Kurntal parla yinya puriswarlanyjurni lamparnnyankurarlu nganpayi Jakarayi. ⁶ Nyanartijarra jamirlangu pila wulyujinyangu ngunangani. Ngarpungu pinya nyangani wulyu jirrkirl. Nyantujarrarlu pila pinakarrinyani Mujijkura luwu jarlujanga jutungurni. Ngajirta pilanyanta rukanyjarla. Nyanartijangkala pila mapunikanani. ⁷ Lijipittu ngajirta yapa martarla. Yarr pila kirrarnani yapangajirtajarti. Purrkujaa parnanyjarrinyala pila.

⁸ Layimirri Jakarayijaa puriswarntiwarlany palu warrkammarnani mayarurla Timpulla

Payijakarrajartiwarnti. Kumantawarlany kumantawarlany palu warrkammarnani. ⁹ Puriswarntirlu palurlanyanu yirrikanungurla kurajpinya nganpayi Jakarayi. Marni palurla, “Nyuntu manurla takurryanku Timpulla Ngarpuwu. Pirninpaljiliny manurla warlunga yutukarrku.” Wali nira palurlanyanu puriswarntirlu layi kurajpungani kujarti yitilalwarlany yitilalwarlany warrkampurru.

Wali takurryanila mayarurla kaninykaniny Jakarayi. Kanya parla pirninpaljiliny warlunga yutukanupurru pamarra paljarra. Lurnturumarnankula parla Ngarpuwu ngunyjurr. Purayijilinyparni manyanta turrinyyanku Ngarpukarti kankarral. ¹⁰ Nyanartikarrarni palu piyirnwartirlu pajangu japirlyungani Ngarpukarrinyungurni palkangurni. Kujartikarra palu nira purayimarnani ngunyjurrjawurlujaa lirrangu. Nukarnirlurrarnila kayantajarrinyurla manyanangurla turrinyyanku wangki Ngarpukarti ngunyjurrjilinyparni Jakarayikurajangkajaa karrinyujangkawarntikura.

¹¹ Jamurn parla Jakarayirlu pirninpaljiliny yutukarrarla kaninykaniny, yinjilpala nyanya Ngarpukura kurlilanyjarti karrinyujangka. ¹² Pilpilmarnila karrarta Jakarayi nyangujanga. ¹³ Marni parla yinjillu, “Jakarayi. Ngajirta ngan karrartajarri. Wangkijarti marnangu pirriyani. Ngarpukura marnangu julawu. Pinakarrinya manta japirlyungujangka Ngarpungu, nyanartijangka mangu yawiyijarrinya. Kartungu nyuntukurarlumangu martawu Lijipittu walaku. Yinila man

julawu Jun. ¹⁴ Wirriyajarriwula manurla nyanartingurni. Yarnta kanarlanywarnti mapirri palurla wirriyajarriwu yangka pa yapa palkangawantiwu.

¹⁵ Nyanartijangka yinjillu parla marnani Jakaraiwu wangki pika, nyapartukarra pa ngunanganku nyantukura walaku. Marni parla Jakaraiwu, “Walimpa yangka yapa purlkajarriwu, nganpayi wulyu pa nyanganku Ngarpungu. Ngajirta ngan yungka ngapa wayinjaa kanarlanywurti ngapawarlany kulipari nyuntukura walaku. Muntangajangkarla manyanta Pirlurr Ngarpukurajangka takurryanungurla ngunanganku yapanga.

¹⁶ Yarntarni marnangu julawu walimpapurru pikawurra wangkiwarlany. Nyuntukurlu walakurlu manyanangu jularnanku Ngarpukurajangka wangki piyirnwarntiwu pajawu Juwujwarntiwu. Tikirrkujiwula manya Ngarpukarti. Ngarpula manyanangu ngunanganku maja. ¹⁷ Nyuntukura walaku manyanangurla kajalurni yanku, wartangurnila manyanta kanarlany pirriyanku. Wali jarluwarlany nguja Ngarpukura puraput Yilayija. Nyantungu manyanangu jularnani piyirnwarntiwu purnkungu mayajawurlu Ngarpukurajawurlu. Wali narangalparni manyanangu jularnanku nyuntukurlu walakurlu Yilayijajilinyju purnkungu.”

Yarntarni parla yinjillu marni, “Wali nyuntukurlu walakurlu manya lirrkarn-punganku piyirnwarnti. Nyanartijangka palunyanta tikiyanku Ngarpukarti, yarnta

palunyanangu nganpayiwarntirlu yawiyjarriwu walakuwarntiwu. Wulyuwulyula palu ngunawu.

Yarntarni marnangu julawu. Nyuntukuraru walakurlu manyanangu jularnanku piyirnwarn-tiwu Ngarpu panypungujuwalwarntiwu. Kur-nakkujiwu manya wangkijawurlu. Pinarrijartila palu ngunawu mapunjiwarntijiliny. Wali kujar-tikarra manyanangu nyuntukuraru walakurlu pikakujiwu piyirnwarni. Wartangurniwarlany manyanangurla pirriyanku purlka.” Wali lama-jarrinyala yinjil wangkijangka.

¹⁸ Nyanartijangka Jakarayirlu parla marni, “Nyapartukarraru marnanta mapunikarrku. Ngurru marnarla wangkiwu nyuntukurawu. Kayan ngajarra yapa marta purrkungujaa parnanyju.”

¹⁹ Yinjillu parlanyanu jularni, “Ngaju marna yini Kayipil. Ngarpu paji maja. Nira marna nyantu mapunikarralany. Wali nyantungu paja yiparni nyuntukarti wangkijarti wulyujarti.

²⁰ Wali wangki minyarti marnangu takijularni, ngajirta pajan mapunikarrarla. Wangkingajirta-jartila man ngunawu. Walimpa man yarntarni malku, yapaliny palkangajarriwu.” Wali lama-jarrinya yinjil wangkijangka.

²¹ Wali piyirnwarnitirlu palurla palkanga juru-manani Jakarayiwu japirlyungujangkarlu. Mar-nani palurlanyanu, “Nyangurla parlipangurla nganpayi Jakarayi pirriyanku. Kaninykaniny pa rawajinyangu karrinyana.”

²² Wali Jakarayi manyanangurla pirriyani kaninykaninyngurni palkakarti. Jarti

parlanyanu kurlpinya marnupurru wangkiwu. Kurraparlu manyanangu jirnapungani, “Kayan ngarna manyja, lirra ngajukura patanyajarrinya.”

Nyanartiwarntirlu palurlanyanu marni, “Nganaparta nyanya kaninykaniny minyajal kulkuru pirriyani. Kunyungurla pa winkirjangka.”

²³ Wali nyanartijangka Jakarayi pa warrarni warrkammarnani mayarurla Ngarpukurarla kulkururlurni kumantawarlany kumantawarlany kitangarni pujumani. Nyanartijangka wurnala tikiyani ngurrakarti.
²⁴ Kirrarnanila pila lama nyanayirla.

Walimpa muntajartijarrinyala Lijipit. Nyanartijangka kaninykaninymipala kirrarnani ngurranga yakarnwarntirla murrkurnta 5ja. Ngajirta kitpungantarla palkangal.

²⁵ Lijipittu parlanyanu marnani, “Ngarpungu paji walimpawarlany yawiyjarrinya parnanyku, nyanartila paji yiparni yapa. Wali wulyula marna nguniny wirriya. Jarlu marna kurntayikarra kirrarnani yapangajirtajarti, jalarra ngajirta marna kurntayikarra kirranyja. Wirriya marna nguniny.” Wali kujartikarra palu marninwarnti ngunangani Juwujwarnti jarlu. Puju palu yapa ngajirta martarnantarla, wali kurntayijarrinyani palu.

Yinjillu parla Mayiriwu marni yapa martar-nupurru

26-27 Walimpa yangka Lijipit warrarni korrarnani muntajarti, Ngarpungu manyanta yinjil yiparni marninkarti wangkijarti Mayirikarti. Marnin nyanarti pa korrarnani mayarurla Najuritta Kalalirla. Ngajirtarni palunyanta ngurrangakujirla ngumparnarla, warrarni parla purnta ngunangani nganpayiwu Jawujapku. Nganpayi Tayipit jarlujangka kilaki parla Jawujapkura jir-najangka. Wali Mayiri parla purnta ngunangani warrapurru Jawujapku.

28 Wali pirriyani parla Mayirikarti yinjil kankarnumarrangu. Ngarpungu parla yiparni Mayirikarti yinjil nyanarti yini parla Kayipil. Marnila parla Mayiriwu, “Yu, Ngarpu mangu wirriya nguniny. Nyantu mantarla purlka nguniny nyuntunga.”

29 Marnin nyanarti pa tuputupu ngunangani munta kaninykaniny wangkijangka. Pinap-inakarrinya pa, “Nyapartukarra paji kujarti marni yinjillu.”

30 Yinjillu parla marni, “Ngajirta ngan karrar-tajarri Mayiri. Ngarpungu manta kurajpinya, tumaj mangu wirriya nguniny. 31 Nyuntungu man martawu yapa. Yapa pa nyanarti ngunawu parla Ngarpuwu, Kutkura walaku. Nyuntungu man martawu, yinila man julawu Jesus. 32 Nyantu pa purlka ngunawu. Julawu palu Ngarpukura walaku kajalkajalkura. Ngarpungu pa majakujiwu kingkujiwu Tayipitjiliny nyantukurajiliny kilakijiliny yangka manyanangu Juwujwarntiwu ngunangani king jarluwarlany. Nyanartijiliny-warlanyparnila Ngarpungu majakujiwu. 33 King

manyanangu ngunanganku Juwujwarntiwu. Kujawurlurra manyanangu ngunangurla ngunawu purlka.”

³⁴ Wali nyanartijangka nyantungula parla marnintu marni, “Ngajirta paja nganpayirru kangkarla, nyapartukarra marna minyarti yapa martawu ngumparnangajirtajawurlu.”

³⁵ Marnila parla yinjillu, “Ngajirta. Tartayanku mangurla Pirlurr Ngarpukurajangka, yangkala man yapa nyanarti martawu ngirripi. Yapa palu julawu Kutkura walaku.

³⁶⁻³⁷ Nyuntukura jarntujinyangu jalarra kirrarnana Lijipit muntajarti parnany. Walaku pa martarnana muntanga jarlujangka yakarnwarntirla 6ja. Marnani palu kanarlanywarnti kayan ngarta yapa marta. Wali pa Ngarpu wulyujinyangu yungujuwal. Waliwurti parla yarr yinya yapa.”

³⁸ Marnila parla Mayirirru, “Yu. Ngarpuwu marnarla purlkawu mapunikarralany jalarra wangkingarni. Wali pirriyanku pajirra Pirlurr Ngarpukurajangka, jamulu takurryanuku-jirra jalarra.” Nyanartijangka yinjillu wanyjani Mayiri.

Mayiri manyanta yani kurlirra Lijipitkarti

³⁹ Nyanartijangka wurnala jakarni Mayiri wartangurni kurlirra. Jarntukarti manyanta yani Lijipitkarti. Pamarrwarntirla Jutiyarla pa kirrarnani kurlirra.

⁴⁰ Lanirni pa yani kitangarni manyanta pirriyani ngurranga Lijipitkurlarla. Takurryanila,

marnila parla parnanyku, “Yu, pirriyani marnangu najanu.” ⁴¹ Jamurn pa wangki pinakarinya Lijipittu, yapa nyantukura jarntakparni kaninykaniny muntangajangka wirriya. Nyanartikarrarnila manyanta Pirlurr Ngarpukurajangka takurryani Lijipitta.

⁴² Nyanartijangka parla Lijipittu marni Mayiriwu mayangu wirriyarlu, “Nyuntu manta Ngarpungu witparni kurajpinya kanarlanywarntingurni marninwarntingurni layimipa. Nyanarti yapa yangka man walimpa martawu Kuttu parla wulyumalku. Marulu parla Kutku ngunawu parri nyanarti.”

⁴³ Yarntarni parla marni Lijipittu, “Nyuntu man kurajpungujangka wulyu marnin. Ngamaji manurla ngunawu purlkakurawu Kutkurawu. Wali pirriyani pajin, wirriyakujirnila pajan ngaju. ⁴⁴ Yangka pajin marni pirriyanujangkarlu, wali ngungkupinya marnyanu yapa jarntakparnujangka muntangajangka. Kunyun-gurla pajirla wirriya jarntakparni. ⁴⁵ Yangka yinjillu mangu marni Ngarpukurajangka wangki yapa martarnupurru, wali murtarnila manurla mapunikani wangkijangkarla takijularnujangkarla. Nyanartijangka manta wirriyakujirnila Ngarpungu.”

Mayirirlu parla juju yinparni Ngarpuwu

⁴⁶ Nyanartijangka Mayirirlu parla parrayiparrai jularnani. Kujarti parla marni, “Ngajungu marna Ngarpu kajalkajalkujilany.

⁴⁷ Wirriya marna nguniny Ngarpungurni wanjikujirnujuwalngurni.

⁴⁸ Nyangungurla paja jarluwarlany junpinya,
ngajirta purlka, yarr warrkammayin.

Wali julawu pajalu piyirnwarntirlu wirriya,
nyanartijangka jirnanyunguwarntirlu pajangu
mapirrirni pajalu jularnanku wirriya,
⁴⁹ nyapartukarra paja nyantungu kura-
jpinya minyartipurru lamparnpurru mar-
tarnupurru.

Nyantu pa mapun ngirrpipi Kut.”

⁵⁰ Yarntarni parla jularni Mayirirlu,

“Ngarpu manyanangu yawiyi nguniny piyirn-
warntiwu yangka palurla Ngarpuwu ma-
punikarralany, yarnta manyanangu jir-
nanyunguwarntiwu yawiyi nguniny.

⁵¹ Ngarpu pa mayapari purlka.

Kajalkajaljuwalwarntirlu piyirnwarntirlu palu
jarti kurlpungani, nyantu pa marrirni
mayapari.

⁵² Purllkawarnti manya kaninykujirnani, war-
rkammayinkujirnani manya.

Yarnta warrkammayinwarnti manya
kankarnikujirnani, kajalkajalkujirnani
manya Ngarpungu.”

⁵³ Yarntarni parla jularni Mayirirlu,

“Yangka palu ngunangani marranyanjarti mar-
laljarti, Ngarpungu manya yinya wu-
lyuwarnti, wali kinkijartila palu nguniny
ngurt.

Yangka palu kanarlanywarnti ngunangani pa-
jajarti, Ngarpungu manyanangurla warn-
tarni, wali marlaljartila manya wanyjani.

⁵⁴ Jarlu parlipangu kilakiwarntiwu ngalimpaku-
rawarntiwu kajalunypawarntiwu

takijularni marlamanupurru Ngarpungu, walimpawarlany manya mapunparni marlamani Juwujwarnti.

⁵⁵ Ayiparan pa ngampurrikanani, yawiyijar-rinyani parla.

Yarnta yapa jirnanyunguwarnti Ayiparankar-rajangkawarnti manya marlamanani yawiyirilu.

Kujawurlurrarni manya marlamananku, kayan ngarta pujjarri.”

⁵⁶ Wali Mayiri lamajarrinya wangkijangka. Nyanartijangka manyanta Mayiri kirrarnani Lijipitta yakarnwarnti murrkurn. Nyanartijangka walimpa kayili tikiyani ngurrakarti nyantukurakarti. ⁵⁷ Wali Lijipittu nyanartikarrarni martarni parri wartangurni.

Yapa pa martarni Lijipittu

⁵⁸ Nyanartijangka piyirnwarnti marnpa-jangkawarnti jarntuwarnti Lijipitkurawarnti mapirrirni palurla wirriyajarrinya, tumaj palu pinakarrinya wangki nyapartukarra Ngarpungu parla yawiyijinyangujarrinya Lijipitku parnanyku.

⁵⁹ Jamurn palkangajarrinya nyanarti yapa, wali ngarrjarni nguja ngurrawarnti 8. Wali nyanartikarra palu jarntuwarntirilu pirriyani piyirnkujirrupurru. Juwujwarntikura yurru manyanangu nguja kujarti. Yarnta palunya nira yini jularnani nyanartikarrarni. Minyarti parri Lijipitkura palu piyirnwarntirilu jularla

yini Jakarayi yangka parla ngarpunyankura ngunangani yinijarti kayanparni. Yini palu jularla ngarpunyankurajiliny. ⁶⁰ Yarnta ngamajinyankurarlu manyanangu jarmarni. “Ngajirta,” marni manyanangu, “Yini manta julawu Jun.”

⁶¹ Nyanartiwarntirlu palurla marni, “Ngajirta manpila jarntu martarla yini Junjarti. Kanarlanyparni parlipa yiniwarnti nguniny.”

⁶² Nyanartijangka purrku palurla japirryinya Jakarayi. Warrarni pa ngunangani wangkingajirtajarti. Marni palurla kurraparlu, “Ngana yini marnalu julawu parri nyuntukura.”

⁶³ Jakarayirlula manyanangu marni kurraparlu, “Mana partanpartan kangkajilu, yini marnanyirrangku lanku.” Wali lanila mananga kujartikarra, “Yini pa ngunawu Jun.”

Jartijinyangula palu pinapinakarrinya, “Nganajangkarlu pa yini kujarti kurajpinya.”

⁶⁴ Nyanartikarrarni wangkijartijarrinya Jakarayi kulkuru ngunangujanga. Ngarpula kajalkajalkujirni wurnarni.

⁶⁵ Wali nyanartijangka karrartajarrinya palu piyirnwarnti nyanartikarrariwarnti marnpajangkawarnti. Jakuljakuljularnanila palunyanangu wangki kanarlanywarntiwu Jutiyajangkawarntiwu. ⁶⁶ Nyanartiwarntirlu pinakarrinyujangkawarntirlu palunyanu japirryungani, “Nganajiliny parta ngunawu minyarti parri Jakarayikura.” Tumaj

palu nyanya nyanarti yapa mayajarti Ngarpukurajarti.

2

Jesus pa palkangawantinya

¹ Nyanartijangka manyanangu kapumantu purlkangu Jija Wukajaju manyanangu marni pajawu piyirku, “Wurna manta yanku nyurrawarntikurakarti ngurrara. Yini mantanyanu yutukarrku pajangu piyirntu. Yini manya nyaku kapumantu.” ³ Marni manyanangu nukarniwu piyirwarntiwu wapalkarrawu. Wali ngurrarawarntirlurra palu yanani kujangkurrajarra.

⁴ Wali Najuritjangka Kalalijangka pila yani Pajilimkarti Jutiyakarti ngurrara nyantukura Jawujapkura. Pajilim pa Tayipitkura ngurrara jarlujangka kajaluwarlanyjangka. Yarnarni Jawujap pa nyanartikarrajawarlanyparni Tayipitjiliny wartangurniwarlany kirlingalparni ngunangani, yanila Jawujap Pajilimkarti. ⁵ Purpankanya parlanyanu marnin purntajangka yini parla Mayiri, muntajartirni kanya Jawujapju. Yani pila, yini pilanyanu yutukarrku kapumanta. ⁶ Pirriyani pilanyanta Pajilimja.

Wali kutajarrinya parla yapa martarnupurru. Nyanayirlala manyanu tarlkujirni yapangu purlumankurarla yartta. ⁷ Nyanartikarra pa tipani piyirntu pajangu mayaru purlka piyirnpurru yukarnupurru wurnakartirlu, yangkala pila yukarnani purlumankurarla.

Wali nyanartijangka Mayirirlu martarni yapa walunyungu. Lamparntu manyanu tarlkujirni Pajilimja. Wali ngamajirlu Mayirirlu parla pulpinya palya, yutukani lamparn Jesus, nyanayirla mirurumanurla pajkarrpirni

palyajawurlu. Kujarti palunya ngamajirlu nira yapa karrpirnani. Takurppinyala ngurtinga, kaninykaninypala ngunangani ngurtinga nurlunga. Yangka palu ngarnani kuyiwarntirlu jarntuwarntirlu miyi, nyanayirla pa yutukani lamparn Jesus Mayirirlu.

Piyirnwarnti ngampurjiwarnti

⁸ Wali nyanartijangkarla kukunjarnti palurlanyanu ngampurrikanani marnparni palkanga piyirnwarntirlu pukanyja. ⁹ Pirriyani manyanangurla yinjil purlkakurajangka Ngarpukurajangka. Parralani manya tilingu purlkakurarlul Ngarpukurarlul mayangu. Karrartajarrinyala palu. Rayin purlka palu ngujangurra.

¹⁰ Nyanartijangka marni manyanangu nyanawurlu yinjillu nyanartiwarntiwu piyirnwarntiwu, “Ngajirta nganta karrartajarri. Wulyu wangki marnanyirrangu pirrikangany. Minyarti wangki marnanyirrangu julawu. Piyirnwarnti paja palu wirriyajarriwu wangkijangka minyartijangka.”

¹¹⁻¹² Marnila manyanangu, “Jalarra pa yapa palkangawantinya Pajilimja Tayipitkurarla ngurrararla. Piyirn manya tikirkujiwu yakurrjajangka. Nyanarti yapa pa purlka Kurayij. Nginyjirrikarrkula manta yapa nyanarti. Parlipungku manta yukarnana pa ngurtinga. Yangka palu kuyiwarntirlu jarntuwarntirlu miyi ngalany, nyanayirla pa jalarra yukarnana palyajarti pajpajkarrpirnujajangka.”

13 Wali pirriyanila palu partalurni pajajinyangu yinjilwarnti kankarnimarrangu. Nyanartijangkarlu palu yinparni juju, kajalkajalkujirni palu Ngarpu Kut. 14 Marni palu, “Mapunparni pa wulyu Ngarpu kankarnijangka kajalkajalkujirnupurru, nyantu yini Kut. Yangka manyanangu piyirnwarntiwu ngurtnguniny, wali nyanarti, kirtilypala palu nguniny nyantuwarnti.” 15 Tikiyanila palu yinjilwarnti kankarral. Jamurn palunya wanyjani, kankarral palu tikiyani.

Marnila palurlanyanu piyirnwarntirlu ngampurrjiwarntirlu wartangurni. “Pa. Yankurlipa Pajilimkarti. Nyaku parlipa yapa. Ngarpungu purlkangu parla marni yinjilku, nyanartijangka wangkijarti parlipangu pirriyani. Pinajularni parlipangu yapa.”

16 Nyanartijangka partalurni palu yani, pirriyani pilangulurla Mayirirlajaa Jawujapja jampirlangurla. Nyanganila palu yapa yukarnujangka. Kuyiwarntikurarla jarntuwarntikurarla ngurtinga yukarnani, nira palunya yungani miyi, nyanayirlarnila yukarnani. 17 Yapa palu nyanya ngampurrjiwarntirlu.

Nyanartijangkala palunyanangu piyirnwarntiwu jakuljularnani nyangungurla, nyapartukarra manyanangu jarlu jularnani nyangungurla, nyapartukarra manyanangu jarlu jularni yinjillu yapa nyanarti. 18 Kanarlanywarntirlu palunyanangu purrpurmarni ngampurrjiwarntikurawu wangkiwu. Jularnani palunyanangu ngampurrjiwarntirlu yinjilkura wangki.

19 Yangkala Mayirirlu pa pinapinakarrinyani wutangu. Wangki ngampurrjiwarntikura pa muntanga tarrpartarnani jutungu. Ngajirta manyanta rukanyjarla.

20 Wali nyanartijangka ngampurrjiwarnti palu tikiyani kukunjawarntikarti. Ngarrurtajarrinya palu. Yinparni palu juju, ngarrurtawurra palu yinparni. Kajalkajalkujirnani palu Ngarpu. Takingu manyanangu marni yinjillu, nyanarti-jangkala palu ngarrurtarlula yinparnanijaa jularnani.

Jesus pila kanya Timpulkarti

41 Yitilalwarlany yitilalwarlany palu Juwujwarnti yanani Jurujulumkarti kuyijaa miyi yiyijngajirta ngarnupurru pinalkarrapurru. Jarluwarlany manya Ngarpungu wanji yinya Mujjngurra Yijipja. Kakarrala manya kanya Kayinankarti. Nyanartipurru palu Juwujwarnti yanani Jurujulumkarti pinalkarrapurru. Mayirijaa Jawujap mapirrirni pila yanani.

42 Yangka Jesus purlkajarrinya yitilalwarnti 12 ngarrja, nyanartikarra pilarla kanya Jurujulumkarti miyiwujaa kuyiwu ngarnupurru Ngarpuwu pinalkarrapurru.

43-44 Wali kirrarnanila palu Jurujulumja. Yangka palu pujujarrinya miyi ngarnujangkajaa kuyi ngarnujangka, wali piyirnwarnti palu tikiyani kayili Mayirijaa Jawujap mapirrirni. Kula manyanangurla Jesus mapirrirni yani. Nyantu pila wanyjani nyanayirlarni lama mayarurla Jurujulumja. Wali nyantujarramipala pila yanani kayiliwarlany.

Yananyjangkala pilangurla karuwarrajar-rinya. Nyanartijangka kaparnpala pilarla jartijarti nyanyangurra yapawu Jesusku. Wali jarntuwarntirla wurnajartiwarntirla pilarla jarti wamarn muwupungani. Murlanyanangurla nyanartiwarntirlarni yanani.
⁴⁵⁻⁴⁶ Nyantuwarntirlu pilangulu jirnapiya.

Wali yarntarni pila tikiyani kurlirra Jurujulumkarti tikirparni. Wamarn muwupunganila pilarla mayaruwarntirlal puranguwarnti murkurn.

Walimpawarlany pila parlipinya mayarurla Timpulla. Kirrarnani manyanangurla wangkikarra Juwujwarntirla purlkawarntirla pinangurruwarntirla. Nyanartiwarntirlu palurlanyanu jularnani, Jesusju manya pinakarrinyani. Nyanartijangkarlu japirrpapirryungani manya tikirparni tikirparni Jesusju. ⁴⁷ Wali pinakarrinyurla palurlanyanu marni piyirnwarntirlu, "Minyarti parri pa pinarrijartijinyangu. Wangkiwarntiwu parla nukarniwurni pinarrijarrilany."

⁴⁸ Mayirijaa Jawujap pilarla karrpirlmarni. Purrkuwarntirlaliny manyanangurla kirrarnani Jesus. Mayirirlu parla Jesusku marni, "Ngana-jangka mantarrangurla yap yanungurla kirrarni. Minya pajarrarnangu wamarn muwupungani karrartarlu mayaruwarlany mayaruwarlany. Nyuntu man lamajarrinya minyayirla. Marringurni pajarrarnangu nyirrwiri tikiyani."

⁴⁹ Wali parringu pilangu marni, "Ngana-jangkarlu pajinpila wamarnwamarn muwupungani. Pinarri nganpilarla minyayirla Tim-

pulla marna kirrarnana. Wangki ngajukurajangka Ngarpukurajangka marnarla pinarrijarinyana.”⁵⁰ Nyantujarrarlu ngajirta pilarla nginyjirrikanantarla nyapartukarra pilangu jularnani.

⁵¹ Wali nyanartijangka pilangurla Jesus yani kayili. Pirriyanila palu mayarurla Najuritta, nyanartijangka palu kirrarnani. Nganawurti pilarla jinjinyungani, nyantungu pilangurla mapunikanani walakurlu Jesusju.

Wali Mayirirlu pinapinakarrinya yangkarti-jangka wangkijangka yangka pilarla Jurujulumja marni Jesusju.

⁵² Wali Jesus karrkin purlkajarrinya. Milyilyirlu mapirri jirrkirl pinakarrinyani. Kuttu parla wirriyajarrinya, yarnta kanarlanywarnti piyirnwarnti palurla wirriyajarrinya nyangujanga.

3

Jun pa yutukani jayilla

¹⁸ Marnani manyanangu Juntu wulyu wangki piyirnwarntiwu warriyanujangkawarntiwu, yarnta kanarlany mapirrirni wangkiwarntiwarlany manyanangu jularnani. Lirrkarnpungani manya kurnakwantinyupurru.

¹⁹ Wali layimirri nganpayiwu parla jirrkirl marni Juntu purlkawu Yarritku. Marni parla, “Nyuntu man ngurriji. Ngurru manurla

kartu warntarni papajikurajangka nyuntukurajangka. Yarnta man yakurrjinyangu ngunanganani.”²⁰ Nyanartijangka kulijarrinya parla Yarrittu, jayilla yutukani Jun.

Kilakiwarnti Jawujapkurawarnti

²³ Jesusju manya mimijartiwarnti wulyukujirnani, jankajartiwarntijaa kirrarnumartajangkawarnti. Yarnta manyanangu jularnani Ngarpukura wangki purnkungu. Wali yitilalwarnti nguja 30, nyanartikarra manyanangurla warrkammarnani purnkungu.

Wali piyirnwarntirlu palu ngurrpangu jularnani Jawujapkura walaku Jesus. Kilakiwarnti palurla kujarti kajalurnijangkawarnti.

Jawujapkura ngarpu parla yini Yilayi,

²⁴ Yilayikura ngarpu parla yini Matat,

Matatkura ngarpu parla yini Lipayi,

Lipayikura ngarpu parla yini Milki,

Milkikura ngarpu parla yini Janayi,

Janayikura ngarpu parla Jawujapwarlany,

²⁵ Jawujapkura ngarpu parla yini Matatayij,

Matatayijkura ngarpu parla yini Ramas,

Ramaskura ngarpu parla yini Niyam,

Niyamkura ngarpu parla yini Yijili,

Yijilikura ngarpu parla yini Nakayi,

²⁶ Nakayikura ngarpu parla yini Mayat,

Mayatkura ngarpu parla Matatayijwarlany,

Matatayijkura ngarpu parla yini Jimiyan,

Jimiyankura ngarpu parla yini Jawujik,

Jawujikkura ngarpu parla yini Jawuta,

²⁷ Jawutakura ngarpu parla yini Juwanan,

Juwanankura ngarpu parla yini Rija,

Rijakura ngarpu parla yini Jarapapil,
Jarapapilkura ngarpu parla yini Jiyaljiyal,
Jiyaljiyalkura ngarpu parla yini Niri,
²⁸ Nirikura ngarpu parla Milkiwarlany,
Milikura ngarpu parla yini Ratiyi,
Ratiyikura ngarpu parla yini Kujam,
Kujamkura ngarpu parla yini Yilmamatam,
Yilmamatamkura ngarpu parla yini Yiya,
²⁹ Yiyakura ngarpu parla yini Jajuwa,
Jajuwakura ngarpu parla yini Yaliyija,
Yaliyijkura ngarpu parla yini Jaram,
Jaramkura ngarpu parla Matatwarlany,
Matatkura ngarpu parla Lipayiwarlany,
³⁰ Lipayikura ngarpu parla yini Jimiyin,
Jimiyinkura ngarpu parla yini Juta,
Jutakura ngarpu parla Jawujapwarlany,
Jawujapkura ngarpu parla yini Janam,
Janamkura ngarpu parla yini Yilayakim,
³¹ Yilayakimkura ngarpu parla yini Miliya,
Miliyakura ngarpu parla yini Mina,
Minakura ngarpu parla yini Mataja,
Matajakura ngarpu parla yini Nayijin,
Nayijinkura ngarpu parla yini Tayipit,
³² Tayipitkura ngarpu parla yini Jisi,
Jisikura ngarpu parla yini Wupit,
Wupitkura ngarpu parla yini Puwaj,
Puwajkura ngarpu parla yini Jala,
Jalakura ngarpu parla yini Najan,
³³ Najankura ngarpu parla yini Minatap,
Minatapkura ngarpu parla yini Yatmin,
Yatminkura ngarpu parla yini Yaniyi,
Yaniyikura ngarpu parla yini Yajuran,
Yajurankura ngarpu parla yini Parij,

Parijkura ngarpu parla Jutawarlany,
³⁴ Jutakura ngarpu parla yini Jayikap,
 Jayikapkura ngarpu parla yini Asik,
 Asikkura ngarpu parla yini Ayiparan,
 Ayiparankura ngarpu parla yini Tira,
 Tirakura ngarpu parla yini Niyuwu,
³⁵ Niyuwukura ngarpu parla yini Jaruk,
 Jarukkura ngarpu parla yini Riyiwu,
 Riyiwukura ngarpu parla yini Pilik,
 Pilikkura ngarpu parla yini Yipa,
 Yipakura ngarpu parla yini Jiyila,
³⁶ Jiyilakura ngarpu parla yini Kayinan,
 Kayinankura ngarpu parla yini Pajkit,
 Pajkitkura ngarpu parla yini Jiyim,
 Jiyimkura ngarpu parla yini Nawa,
 Nawakura ngarpu parla yini Lamik,
³⁷ Lamikkura ngarpu parla yini Tujala,
 Tujalakura ngarpu parla yini Yinak,
 Yinakkura ngarpu parla yini Jarat,
 Jaratkura ngarpu parla yini Malaliyal,
 Malaliyalkura ngarpu parla Kayinanwarlany,
³⁸ Kayinankura ngarpu parla yini Yinaj,
 Yinajkura ngarpu parla yini Jaaj,
 Jaajkura ngarpu parla yini Ratam,
 Ratamkura ngarpu parla Kut.

5

Nganpayi mimijarti putajarti

¹² Nyanartijangka Jesus pa ngunangani ma-
 yarurla tawunta. Nganpayi layi pa ngu-
 nangani mimijarti putajilinyarti. Wali Je-
 sus nyanya nganpayirlu mimijawurlu, yanila

manyanta Jesuskarti. Nyanayirla manyanta parntawantinya jinanga Jesusja ngarntimar-nupurru. Nira palu kujartikarra ngunangani nyanartiwarnti Juwujwarnti parntawantinyani palunyanangurla piyirnwarntirla purlkawarn-tirla ngarntimarnupurru nurrurrurlu.

Wali nurrurrurlu parla ngarntimarnani Jesus nganpayirlu mimijawurlu. Marnani parla, "Purlka. Puju man wirriya nguniny wulyukujir-nupurru, wali wulyukujija nyuntungu."

¹³ Nyanartijangkala palymani nganpayi mimijarti kurraparlu jutinyngurni. Marnila parla Jesusju, "Wirriyajal marna nguniny wulyukujir-nupurru. Wulyukujiwujal marnanta." Partalurni wulyujarrinya, mimingajirtajartijarrinya. ^{14a} Jesusju parla jarmarni, "Ngajirta nganyanangu ngantuwurti jakuljula." ¹⁵ Walirni palunyanangu jakul-jakuljularnani wangki Jesus wulyukujirnujuwal mimijangka. Nyanartijangka palunyanta pirriyanani piyirnwarnti pajajinyangu, Yanani palunyanta Jesuskarti pinakarrinyupurrujaa wulyukujir-nupurru mimijangka, yangkala pajajinyangu palanta pirriyanani. Ngajirta parla Jesusju Ngarpuwu marnantarla, tumaj piyirnwarntirlu pajangu palurla japirlyungani nira wulyukujir-nupurru, yarnta nyantukura wangki pinakarrinyupurru.

¹⁶ Wali piyirnwarntingurni manyanangurla turtangkarrakangani Jesus jintangarlurra pin-tirnikarti. Japirlyunganila parla Ngarpuwu pin-tirningurni Jesusju.

7

Kalkarrakura walaku wanjikujirni Jesusju

¹¹ Nyanartijangka Jesus yani kayilungu tawunwarlanykarti yinikarti Nayinkarti. Nyantukura mapirrikarrajiwarntijaa piyirnwarnti paja mapirrirni palunyanta yani.

¹² Jamurn palu takurryantarla kiyitta, pirriyanila palu kanarlanywarnti. Piyirn palu layi pirla kangani kalukurla. Nyanarti nganpayi pirla parla layikura marninkura kalkarrakura walaku layirni. Nayinkarrajiwarnti paja palunyanta yanani mapirri.

¹³ Wali Jesusju nyanya, yawiyijarrinyala parla nyanartiwu marninku. Marni parla, “Ngajirta ngan lungka.” ¹⁴ Nyanartijangka Jesusju yanungurla tarrpartarni nyanarti kaluku, lamajarrinyala palu nganpayiwarnti kangujangkawarnti. Jesusjula parla marni piyirnku nyanartiwu pirlawu, “Nganpayi turtangka. Malany marnangu ngajungu.”

¹⁵ Nyanartijangka nganpayi nyanarti tur-tapinya. Kirrarnungurnila wangki marninyirra. Jesusjula parla marni nganpayikurawu nyanartikurawu, “Wanjikujirni marnangu. Tikirrkangku man.” ¹⁶ Rayinjarrinya palu nukarni nyanartijangka. Wirriyajarrinyala palu. Ngarpula palu jamalkanya. Marnani palurlanyanu, “Purlka parlipangurla pirriyani Ngarpukura puraput. Ngarpu parlipangu pirriyani wanjikujirnupurru.”

17 Wali wangki parla nyanarti jalyyani Jesuku wamarn mayaruwarlany mayaruwarlany Jutiya-purtarra.

15

Ngangayanujangkawarnti

1 Piyirnwarntirlu kanarlanywarntirlu palurla pamarr warntarnani kapumanku piyirnwarntiwarlanyjangka. Kapumantu manya jinjinyungani pamarr warntarnupurru piyirnwarntiwarlanyjangka, nyanartila palurla pamarr warntarnani piyirnwarntiwarlanyjangka yini manyanangu ngunangani takkirlaka.

Yarntarni kanarlanywarnti nira palu ngunangani kujartikarra ngarlangalparni Ngarpungajirtajarti, yangkala Juwujwarntirlu palunyanangurla yakurrmarnani. Nyanartiwarnti piyirnwarnti palunyanta yanani Jesuskarti pinakar-rinyupurru.

2 Nyanartijangka palu Jesus ngirtilykarra jularnani kurayipwarntirlujaa Parajiwartirlu. Marnani palurlanyanu, “Jesus manyanangurla wirriya kirralany pamarr warntarnujuwalwarntirlujaa piyirnta ngarlangarlarla. Yarntarni manyanangurla miyi ngalany nyantuwarntirla.”

3 Nyanartijangka wangkila manyanangu marni Jesusju wangki ranyjikarraji kujarti.

Kukunja ngangayani

4 “Kinyin yangka piyirntu manya martalany kukunja paja 100, puju layi yap yanany, wali piyirntu kukunja ngampurrjirlu manya wanyjarralany kukunjawarntiwarlany

yukanga palkanga. Nyanartiwarnti 99 palu yukanga karrilany. Nyanartijangka kayanku parla muwupungany yap yanujangkawu, kitangarni parlipungany. ⁵ Parlipungurla ngarrurtajarrilany parla. Ngamurlamanungurla wanturala kangany tikirr kukunja nyanarti. ⁶ Kangujangkarlu manyanangu pawumalany jarntuwarntiwu. Malany manyanangu, 'Pawu. Nyaku mantawu. Parlipinyajal marna minyarti ngangayanujangka.' "

⁷ Nyanartijangka Jesusju manyanangurla lar-rkkujirnani. Wangki manyanangu marni, "Kujartikarrarni manyirrangu nguniny nyanartijilinyarni kirlingalparni. Puju piyirn kayan yakurrngurni kurnakwantilany, wali nyanarti, Ngarpu parla wirriyajarriwujinyangu. Wulyuwarnti piyirnwarnti manya 99 nyangany wulyu Ngarpungu. Yarnta kaji piyirn yakurrngurni kurnakwantilany, nyanarti parla Ngarpu ngarrurtajarrilany purlkajinyangu wirriya parla nguniny."

Pamarr wilantinya

⁸ Yarntarni manyanangu marnani Jesusju, "Puju marnintu manya martalany pamarrwarnti murrkurn yangka parlanyanu marulu martalany 10 jilpa, wali nyanarti. Puju manyanta wilantilany, wali marulu parla muwupungany. Turlkujilanyypala tili, tilijawurlu rarpalany ngurra nyantukura. Wamarn warri-lany parla maruluwu kitangarni parlipungany.

⁹ Parlipungurla manyanangu papajarralany jarn-tuwarntiwu, 'Pawu. Nyaku mantawu. Parlipinyajal marna yangkarti marulu wilantinyujangka.' "

¹⁰ Larrkkujirnanila manyanangurla Jesusju. Marni manyanangu, "Kujartikarrarni manyir-rangu nguniny nyanartijilinyparni kirlingal-parni. Nyanartiwu kayanku palurla wirriyajarrilany yinjilwarnti Ngarpu mapirri-rni, puju palu nyangany piyirn kayan yakurrngurni kur-nakwantinyujangka."

Nganpayi ngangayani

¹¹ Yarntarni manyanangu marnani Jesusju, "Kayan ngarpungu pinya martarnani kurriny walakujarra. ¹² Jirnajangkarlu manyanta ngarntimarni ngarpunga. "Ngarpu, jalarra pajan yungku nyuntukura pamarrjaa manawarnti munyaljangka, yangka pajin yutukani walimpapurru munyal." Wali ngurrujarrakujirni pilangu walakunyankurajarrawu munyaljangka pamarrwarntijaa manawarnti. Jarlu pilangu yutukani munyal ngarpunyankuraru. Warntarla pila manawarntijaa pamarrwarnti munyaljangkawarnti, yangka pilangu ngarpun-yankura pirlajarrirla. Walirni wanjingarni manyanta japirlyinya ngarpunyankuraru. ¹³ Nyanawurlu nganpayirlu jirnajangkarlu manya marurrpinya pamarrwarntijaa manawarnti munyaljangkawarnti, wurnapurru parlanyanu.

Nyanartijangkarla murrkurn ngurrawarnti kumantawarlanya jakarnkarrakanyala wurna ngarpukurangurni ngurrangurni. Yap yani pa nyanarti nganpayi marri. Marrijinyangu yap yani, ngajirta marnpa. Nyanayirla ngurranga marriwarlany manyanangurla pirriyani purlkanga tawunta. Nyanayirla warntarnani parlanyanu pamarrjawurlu wulywulyuwarntijaa yakurrwarnti. Nyanartijangkala yarnta manya yungani piyirnwarnti pamarr pinakarrinyumulu. Ngarlangaljinyangu ngunangani. ¹⁴ Pujumani parlanyanu nyantukura pamarr. Warpinykujirni parlanyanu kitangarni parlanyanu pujumani pamarr nyantukura. Marlalpala nguja pamarrngajirta.

Ngajirta manyanangu ngapa pirriyantarla piyirnku nyanartiwu pajawu. Ngajirta manyanangu turtapungkarla miyi. Piyirn nyanarti palu paja kirrarnani miyingajirtajarti. Ngapa ngajirta manyanangu pirriyantarla yitilal. Marlal nguja nyanarti nganpayi miyingajirtajarti marranyanjarti. Munyal ngajirta parlanyanu jarlu yutukarrarla pamarr nyanawurlu nganpayirlu. Pujumani palunyanu pamarr nyantukura munyaljangka.

¹⁵ Nyanartijangka nganpayi walimpa marranyanjarti manyanta yani purlkakarti nyanartikarrajikarti linti. Warrkampurru parla japirlyinya. Wali yinyala parla warrkam pikipikiwarnti. Ngampurrikanani manya pikipikiwarnti nyanawurlu nganpayirlu.

¹⁶ Nyanartijangka miyi ngarla manyanangurla ngarnantarla marranyanjawurlu pikipikiwarn-tirla jamurn. Ngajirta parla ngananguwurti yungkarla miyi piyirntu.

¹⁷ Wali nyanarti nganpayi pinarrijartijarrinya. Pinapinakarrinyani. Marni parlanyanu marranyantu, "Paja palunyanta warrkammayin nguniny ngajukurarla ngarpunga. Martalany palu miyi pajajinyangu. Ngaju marna minyayirla nguniny purlka marranyan. Yangkartiwarntirlu palu ngalany miyi kinkiwurra, yangkajal manyanangu paja miyi nguniny. ¹⁸ Yanku marnanyanta ngajukurakarti ngarpukarti. Tikiyanku marnanyanta, malkula marnarla, 'Ngarpu, yawiyijarrilany marnangu. Mapunparni marnanta wanyjani. Yarnta marnarla yawiyijarrilany Kutku. ¹⁹ Ngajirta marnangu turtuk nguna walaku nyuntukura jularnupurru. Yarr marnangu ngunawu warrkammayin. Nyuntuwu marnangu warrkammalkula tikiyanungurla.' " Kujartikarra parlanyanu wangki pikakujirnani nganpayirlu nyanawurlu. Pinapinakarrinya parlanyanu kujartirni nyantukura ngarpu wartangurni. Warrarni pa marrirni kirrarnani.

²⁰ Nyanartijangka tikiyanila manyanta nyan-tukurakarti ngarpukarti. Marringurnila pa nginyjirrikani ngarpunyankurlu walaku nyan-tukura. Luyurrmarni parla ngarpunyankurlu, marringurniliny nginyjirrikani.

Nyanartijangkala parla laparni langkarni ngarpunyankura, ngamurlamanila. Linyala manyanta ngarpunyankura. ²¹ Marnila parla

ngarpuwu walakurlu, “Ngarpu, yawiyijarrilany marnangu. Mapunparni marnanta wanyjani. Yarnta marnarla yawiyijarrilany Kutku. Ngajirta marnangu turtuk nguna walaku nyuntukura jularnupurru.”²² Ngajirtala mapunikarrarla ngarpunyankuraru. Jinjinyinya manya warrkammayinwarnti nyantungu. Marnila manyanangu warrkammayinwarntiwu, “Partalu pirrikangkalurla kuluwujjaa ringjaa yakapiri, yangka marnanya munyal martalany. Yungku marnarla kuluwuj wulyu, yutukarrku manyanu ngajukuraru piyirntu. Kurraparla manyanu tarjakkujiwu ring. Yakapiri marnarla yungku, jinanga manyanu karrpiwu.”

²³ Yarntarni manyanangu marni, “Warntalu kuyi nyanarti purlumanu ngajukura jirajarti-jinyangu. Pungkalu. Kuyijaa miyi purlka parlipa ngalku nukarnirlu. Wirriyajarriwu parliparla ngajukurawu walakuwu.”²⁴ Kula pirlajar-rinyani walaku ngajukura, minyakujala wanji tikirrwantinya. Jarlu pa ngangayaniliny jalarra marna parlipinya tikiyanujangka.” Nyanarti-jangkarlu palu ngarnani kuyijaa miyi, nyanartila palu wirriyajarriyani.

²⁵ Wali nyanawurlu nganpayirlu papanyankuraru wartangurni warrkammarnani yanungurla mayarungurni ruwangu.

Nyanartijangkarlu warrkamjangkarlu tikirrwantinya nyanarti nganpayi, pinakarrinyala manya wangki marnujangka. Paja palu marnani wirriya.²⁶ Papajani parla warrkammayinku. Marni parla, “Nyapartujangka palu wirriya marnana nyanartiwarnti piyirnwarni.”

²⁷ Jangkumanila manyanta nyanawurlu warrkammayintu. Marni parla, “Ngajirta. Nyuntukura ngajajipurru pirriyani, yangka jarluwarlany yap yani. Wanjila wulyu pirriyani. Kula ngangayanirni, minyakujala wanjirni tikirrwantinya yara. Ngarpujipurrula parla wirriya nguniny walakuwu nyantukurawu. Nyanartijangkala ngarpujipurrurlu parla pinya kuyi nyanarti jirajartijinyangu purlumanu.”

²⁸ Nyanartijangka nyantu pa kulijarrinya nganpayi kajalurnijangka. Jutparnila karriyani. Ngajirta manyanangurla kirninyyantarla piyirnwartikarti. Ngarpunyankura parla langkarni yani. Jarti pa purpani nyanartikarti piyirnwartikarti.

²⁹ Marnila parla ngarpunyankurawu, “Ngajirta. Nira marnangu warrkammarnani nyuntuwu. Ngajirta marnangurla panypungantarla. Mapunikanani marnangu. Wulyuwulyu marnangu warrkammarnani nira. Ngajirta pajan kujarti yungantarla kuyi nanikutwurti lamparnwurti wirriyakujirnupurru kujartijilinyapurru. Puju marnanyanangurla ngajungu nganyjarla jirajarti kuyi, nyanartila marna wirriyajarirla, nyanarti wali. ³⁰ Minyarti mankurla jalarra pinya nyanarti jirajarti purlumanu nyuntukurawu walakuwu tikirrwantinyujangkawu. Yangka mantarrangu yutukani munyal, nyanartila manya nyantungu warntarnkarrakanya munyaljangka pamarrwarntijaa manawarnti. Wanyjanurlakani manta wurnangu. Nyanartijangkarlu nyuntukurarlu walakurlu mangu tarapungurlakani pamarrwarntijaa manawarnti.

Nyuntukura walaku pa marninjuwal ngunan-gani. Nyanartijangka marlalpala mangurla tikir-rwantinya nyuntukarti ngarpukarti, nyanartila manurla pinya kuyi nyanarti purlumanu jirajarti nyantuwwumipa, ngajirta ngajuwu, nyantuwwumipa.”

³¹ Ngarpungula parla marni walakuwu nyantukurawu, “Ngajajipurru pa yani, kanyala parlanyanu pamarrwarntijaa manawarnti pujurni munyaljangka. Nyuntungu ngajirta pajan wany-jarrarla. Nira pajanurla nguniny ngajunga, yangkala pamarrwarntijaa manawarnti pujurni mangu warrarni nguniny minyayirla ngur-ranga.”

³² Yarntarni parla marni walakuwu nyantukurawu, “Minyarti marnalurla ngajajipurruwu pinya purlumanu jirajarti. Kula walirni pir-lajarrinya, minyakujala yararni pirriyani wan-jirni. Kula walirni ngangayani, parlipinyala marna tikirrwantinyujangka. Nyanartila marnalurla purlumanu pinya ngajajipurruwu, ngajula marna wirriyajarrinya.”

21

Jesus manyanangu jularni Timpul palu tarra-pungku

⁵ Yangka palu Timpulla karrinyani Jesusku-rawarnti mapirrikarrajwarnti, wali marnani palurlanyanu, “Wulyujinyangu pa minyarti mayaru, yarnta pamarrwarnti wulyuwarnti nganapartu nganapartu, yangka palurla jarlu Ngarpuyinya yiji.”

Jesus manyanangu marni, ⁶ “Wali manta nyan-gany jalarra. Walimpa palunya tarrapungku pa-marrwarntijaa mayaru minyarti mapirri. Min-yartiwarni pamarrwarnti palu ngunanganku wantinyujangka.”

Piyirnwarnti   *pungujuwalwarntijaa*
yakurrwarnti

⁷ Wali japirlyinya palurla Jesus, “Pinarriyungujuwal. Nyangurla pa kujartijarriwu. Nya-partukarra marnalu nyaku kutajarrinyujangka, yangka parla kutajarriwu mayaruwu tarrapungupurru.”

⁸ Wali Jesusju manyanangu marni, “Ngajirta ngantanya wajilpungka kajiyungujuwalwarnti yirrijiwarnti.” Yarn tarni manyanangu takijularni Jesusju, “Pirriyanku palu kanarlanywarnti yirrijiwarnti. Julawu palunyanu, ‘Yangkarti marna ngaju yangka pajinta jurumanani.’ Yarn-tarni manyirrangulu julawu kutajanyupurru. Wali ngajirta ngantanya wajilpungka yangkarti-warnti.”

⁹ Yarn tarni manyanangu Jesusju takijularni, “Kanarlanywarntirlu palunyanu kajalkajalkujiwu wartangurnijangkarlu, yarta palunyanu piyirnwarntirlu punganku. Wali pinakar-rinyanku manta kujarti. Ngajirta nganta rayinkarri. Ngajirta paji kutajarri ngajupurru tikiyanupurru, walimpa pa ngunawu kujar-tikarra.”

¹⁰ Yarn tarni manyanangu Jesusju marni, “Piyirnwarntirlu pajangu palunyanu punganku kuli marriwarntijangkarlu mapirri, ngajirta murrkurntumipa. ¹¹ Yarta ririmarnanku

nguwa langkirrlaparnupurru, yarnta ngapawu mapirrirni palurla kanarlanywarntirlu jarti jurumanku miyiwu mapirrirni turtapungupurru. Marranyanjarti palu ngunanganku. Yakurrwarnti manyanangurla pirriyanku nganapartu nganapartu. Yarnta yalkirijangka palu nyaku nguwwukarrikanupurru karrartakujirnujuwal.”

¹² Wali yarntarni manyanangu takijularni Jesusju mapirrikarrajiwarntiwu, “Wali tarrpartawu manyalu pungupurru, yarnta kangku manyalu purlkakarti kuwutkarti. Kuwutjangkarlu manyalu kangku jayilkarti. Nyanartijangka manyalu kangku purlkawarntikarti kingwarntikarti, tumaj pajinta ngajukurawarnti mapunjiwarnti. ¹³ Wali

nyanayirla purlkawarntirla mantanyanangu julawu ngajukurajangka wangki wulyu. ¹⁴⁻¹⁵ Wali ngajirta nganta rayinkarri. Ngajungu marnanya purnkukujuwujaa tanyjikujiwu. Nyanartikarra marnanyirrangu julawu ngajukurajangka wangki nyapartukarra mantanyanangu tikirjulawu. Ngajirta nganta kajaluwarlany rayin pinakarri. Wali marnanyirrangu julawu wangki, nyanartijangka kayan nganyalu jangkumanta nyanartijangka ngajukurajangka wangki.”

¹⁶ Yarntarni manyanangu marni Jesusju, “Kangku manyalu jarntuwarntirlu pungupurru ngamajirlujaa ngarpungu, yarnta papajirlujaa ngajungu mapirririlu. Pungku manyalu kanarlanywarnti pirlawurra. ¹⁷ Yarnta manyirrangu yakkurrmarnanku nukarnirlu

piyirnwarntirlu ngajungurni, nyurrawarnti pajinta ngajukurawarnti. ¹⁸ Wali ngajungu marnanya martarnanku kurraparla. ¹⁹ Lani manta ngunawu ngajukurarlal, yangkala manta pirlurr ngunawu wanji.”

Jesusju manyanangu jularni tarrapungku palu Jurujulum

²⁰ Wali yarntarni manyanangu Jesusju takijularni mayaru tarrapungupurru, “Yangka mantanya nyaku marrijangkawarnti palu marnpa pirriyanku kulipariwarnti Juwujngajirtawarnti, mapunparni palu minyarti mayaru tarrapungku Jurujulum timpul mapirrirni. ²¹ Wali nyanartikarra palu lapalku pamarrwarntikarti marri pungungamarra, mayarujangkawarnti palu lapalku. Ngajirta ngartalu rantangajangkawarnti lapanja mayarukarti takurr. ²² Puraputwarntirlu palu jarlu lani kujartikarra, puju ngajirta palu mapunikarrarla, pungkula manya Ngarpungu. Jalarra marnanyirrangu jularnana, mapunparni manya pungku Juwujwarntijaa mayaru mapirri. ²³ Yangka marninwarnti muntajartiwarntijaa lamparnjartiwarnti, wali yawiyi palurlanyanu ngunawu. ²⁴ Wali kanarlanywarnti Juwujwarnti palunya marrijangkawarntirlu lanku pirlawurra, kanarlanywarnti palunya kangku ngurrujarra ngurrujarra. Jarntuwarntingurni palunya wirrpakanku. Warrkammayinkujiwula palunya Juwujwarnti marrijangkawarntirlu.

Mayaru minyarti Jurujulum palu tartalykanyjiwu Juwujngajirtawarntirlu kitangarni manya Ngarpungu lamakujiwu.”

Yarntarni Jesus pirriyanku

²⁵ Jesusju manyanangu marni mapirrikarrajiwarntiwu yangkartiwarntiwu, “Purangujaa yakarn, wilwarnti palu kanarlanyparnijarriwu. Nginyjirrikarrkula manta. Kaniny nguwanga jawurlata purlkajarriwu, yangka manya takulanku manawarntijaa mayaruwarnti, kaparnpala palu karrinyanku. Pinakarrinyanku palu, rangkurrmarnanku pa jawurlata nyanarti. Purppurrmalkula palu piyirnwarnti nukarnini wapalkarra, yangka palu nyaku nyanarti ngapa parayanujangka.

²⁶ Yarntarni yalkirikarrajiwarnti purangujaa yakarnjaa wilwarnti palu turtapungku kanarlanykartingurni wupalngurni. Wali nyanartijangka palu piyirnwarnti yalyyanurla wantiwu karrarta purppurrmarnujangka. Ngur-rpangurparlu palunya nyaku yangkartiwarnti yalkirikarrajiwarnti piyirnwarntirlu.”

²⁷ Wali yarntarni manyanangu Jesusju marni, “Nyanartikarra marna ngajula pirriyanku. Yurnturra marnanyanta kirrarnanku. Wulyu pajalu nyaku pajangu piyirntu mayajarti.

²⁸ Yangkartiwarnti mantanya nyaku yalkirirlajaa jawurlatarla, wali manta nginyjirrikarrku. Mil manta kankarraljarti karriwu purnku. Kurraparla marnanya martawu. Partalurnila marnanyirrangurla rayin pujukujiwu.”

*Nyapartukarra parlipa nginyjirrikarrku
Ngarpu majajarrinyupurru*

²⁹⁻³⁰ Nyanartijangka Jesusju manyanangu warraja marni, “Yangka manta pinakarrilany jiriki kirtirr marnujangka, nginyjirrikarrkula manta ngapa partalurni pirriyanupurru.

³¹ Nyanartijiliny manta nyaku yalkirijaa jawurlata kanarlanyparnijarriwu pila, nginyjirrikarrkula manta Ngarpu manyirrangu partalurni majajarriwu.”

³² Wali yarntarni manyanangu marni Jesusju, “Mapunparni marnanyirrangu jularnana, yangka manta jalarra wanji nguniny, kujartikarra marnanyirrangu marnani yangkarti jarlu. Kunyungurla manta yirrawarlany kajarlurni pirlajarriwu, yirrawarlany manta wanji ngunawu, nyaku manta minyarti. ³³ Yalkirijaa nguwa pila pujajarriwu, wali nyanarti jamulu. Kayan ngarta ngajukura wangki pujjarri.”

Marni manyanangu marrki ngunangupurru

³⁴ Yarntarni manya lirkarnpinya, “Kujarti marnanyirrangu marnani, pinalkarra mantarla ngunawu. Ngajirta nganta pinapinakarri jutungu kanarlanywarnti miyijaa ngapa ngarla, pamarrjaa warrkam, yarnta kanarlanywarnti nganapartu nganapartu. Yarr manta ngunawu lani. Puju manta yarr kirrarnanku ngangan-ganga, wali murtarni manyirrangu kanarlany-parnijarriwu yalkirijaa jawurlata, yangka kun-yarrjiliny kitpananany manangu kitpanjuwallu.

³⁵ Yangka kunyarrwurti jakalany, wali murtarnila manyanta pajarralany manangu kitpanjuwallu.”

Yarntarni Jesusju marni, “Kujartikarra manyanangurla murtarni pirriyanku piyirnwarntirla nukarnirla wapalkarrarla yangka kunyarrjiliny warntalany, yangka marnanyirrangu jarlu jularni. ³⁶ Wali marrki manta ngunawu pika, japirlyunganku mantarla Ngarpu nira yangkartirlamarra. Purnkula manta ngunanganku. Yangka marnanyirrangu pirriyanku, marnpa pajantarla karriwu ngajunga kurntayingajirta, tumaj manta pikajarti kirralany.”

³⁷ Wali nyanartijangka Jesusju manya kumantawarlany kumantawarlany pinarriyungani nyanayirla Timpulla. Yarnta karuwarrawarlany karuwarrawarlany pa jintanga yapyanani pamarrkarti yinikarti Yalipjartikarti.

³⁸ Wali piyirnwarnti nukarnini palurla pirripirriyanani Timpulkarti kumantawarlany kumantawarlany purangu kankarraljarriny-jangkarla pinakarrinyupurru.

23

Jesusju parla marni ngurrijiwu

³⁹ Wali layiwarlanyju ngurrijirlu parla Jesusku nginarmarni. Marni parla kujartikarra, “Julalany manyanu Ngarpukurajinyangu yini Kurayij. Nganajangkarlu manyanu tikirwanjiku-jirla. Ngajarra mapirrirni mantarranya tikirwanjikujiwu.”

⁴⁰ Nyanartijangka ngurrijiiwarlanyju parla jar-marni, “Nganajangka man. Ngarpuwu ngajirta manurla rayinkarri.” Yarntarni parla marni, “Nukarnini parlipanyalu mananga tarnikani nyantu mapirrirni. ⁴¹ Ngalijarramipa parli yakurr, pirlakujilany pala parlipanyalu tumaj parli ngurrijjarra. Yurru parli jungani ngalijar-rarlu. Nyanarti nganpayi kaparnjanga yakur-rngajirta. Ngajirta pa yurru jungantarla nyan-tungu.”

⁴² Nyanartijangka Jesusku parla marni jar-marnujuwallu, “Yangka man purlka pirriyanku maja, wali ngajula pajan pinapinakarriwu.”

⁴³ Wali Jesusju parla marni, “Mapunparni pa-jinurla ngunawu ngajunga kankarni wungkurra jalungurrurla jalarrarni.”

24

Ngarpungu kanya Jesus kankarral yapinkarti

⁵⁰ Jesusju manya kanya mapirrikarrajiwarnti kurlila mayarukarti Pijanikarti. Nyanayirlarni palu jatparamarni. Nyanartijangka Jesusju kurrapajarra kankarnikujirnurla japirryungani parla Ngarpu, mapirrikarrajiwarntiwu manyanangurla jutujikujirnupurru.

⁵¹ Nyanartikarrarnila japirryungujangkarlu manya wanyjani wartangurni. Kankarral pala kanya Ngarpungu yapinkarti.

⁵² Nyanartijangka mapirrikarrajiwarntirlu palu Jesus kajalkajalkujirni wartangurni kankarralyanujangka. Wali tikiyanila palu kayili Jurujulumkarti wirriyajinyangu.

53 Nyanartijangka
kajalkajalkujirnani
mayarurla Timpulla.

nira palu Ngarpu
mapirrikarrajiwarntirlu

**Wangki Wulyu Jirrkirlikanujuwal
Portions of the Holy Bible in the Walmajarri
language of Australia**

copyright © 1985 Wycliffe Bible Translators

Language: Walmajarri

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

9663b280-2245-5e10-b809-d81274bff0d0